

waardeerden: het geluk van te lieven in zijn gansche overgave....

Wanneer ze voor de klas stond en zich met groote warmte van ziel gaf aan de kinderen van anderen, kon ze met een cynisch lachje bedenken dat ze den tijd van leven en lieven achteloos had laten glippen en gedoemd was tot het einde van haar jaren in eenzaamheid te blijven, zonder iemand, aan wie ze vreugde kon hebben.... Want hoe wijd zich de wereld ook breidde voor haar schoolraam, en hoe hoog de hemel ook boven de weien en de verre kleuterige huisjes stond, ze kon niet gelooven, dat er in die wijdte iemand zou zijn, die haar wat vriendelijkheid wilde geven, die wat van haar zou kunnen houden.

Over het gedrag van haar mannelijke collega's verbaasde ze zich niet meer, als ze bezon, hoe slordig en nonchalant ze zich al die jaren gekleed had en hoe schamel haar uiterlijk verzorgd, terwijl ze toch al niet aantrekkelijk van voorkomen was. Doch ze wilde die smadelijkheid niet langer, en om wat meer vrouwelijkheid te winnen, had ze de laatste jaren pijnlijk veel aandacht gewijd aan haar kleeding en opmerkelijke zorg besteed aan haar dunne, vale haar, dat ze altijd maar glad en glansloos gedragen had, — doch ze was oud en wijs genoeg om te beseffen, dat er met allen smuk geen fleur en begeerlijkheid was aan haar. De heimelijke spotlachjes en verholene knip-oogjes als ze het haar eens bijzonder hoog droeg, doorstoken met kleurige kammen en flonkerende kapspelden, en trachtte zwierig en onbevangen te loopen, kon ze licht vergeven, maar de gegriefdheid, welke als een pijn inbrandde, kon ze zoo gemakkelijk niet verbijten.... Met fanatieken wil zocht ze troost bij haar boeken, las, met op 't hoogst gespannen ijver, veel wijsgeerigheid, die ze niet half opnam, maar zelfs de avonden, dat ze gesterkt en wat meer klaar voor zichzelf slapen ging, kon ze in haar bed de bittere levenspijn niet baas....

Soms stond ze schreiend op, om in den spiegel te zien of ze werkelijk zoo leelijk was,

zoo afstootelijk onschoon, als ze uit de houding van de mannen moest afleiden. Bij het licht van een kaars, die haar heet-gehuilde oogen in donker liet als twee holle, makabere gaten tusschen voorhoofd en scherp-geteekende jukbeenderen, zag ze dan enkel de natte huil-plekken op haar strak-weggetrokken wangen, de striemen van 't kussen als vreemde nerven erin gebeten, — en zoo'n kijk op haar ontdaan gelaat kon haar weken een gevoel van matte ouwelijkheid geven en haar den lust dooven, zich met eenige aandacht te kleeden. Haar pijnlijk verlangen naar een beetje vreugde en wat diepte in haar leven, al was 't maar om één mensch, die eens haar iets liefs wou doen, achtte ze zulke tijden dwaas en wilde het niet meer kennen, hoewel het diep in haar innerlijkst denken kreet als een kind, dat zij van zich vervreemd had.

In die dagen droeg ze de behandeling op voet van gelijkheid met haar mannelijke collega's zonder verweer. Ze zag zichzelf voor hun oogen als een te leelijk en onappetitelijk schepsel dan dat ze er aanstoot aan nemen zou, dat jonge menschen, die nog in een vol en rijk leven te tasten hadden, hâar schamele vrouwelijkheid niet achtten. Haar werk was dan weer een vertrouwelijke vreugde en ze nam zich voor, er licht genoeg aan te hebben voor haren voet....

En elken keer als zij er geen licht genoeg aan had, als haar lichaam gespannen stond van hunkering naar iets, God, ze wist niet wat, noemde ze zich dwaas en belachelijk en kwetste zich moedwillig met cynische smadelijkheid. Doch als haar voeten stampten van ergernis om eigen wankelmoedigheid en ze haar handen vuistte tot verweer tegen de verlangens die haar beslopen, mijmerden haar gedachten steels door en dikwijls betrapte zij zich op fluisterende gesprekken, zoo maar zonder doel gezegd in haar kamer.... En met mijmerij noch verstandelijkheid was de brand van hare ziel te stillen; ze vervrat zichzelf van zenuwachtige bitterheid en hinderde haar huisgenooten,